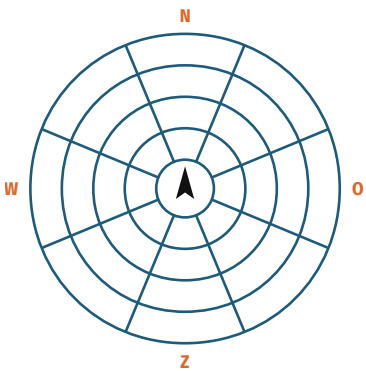
WARIES MISDAADREEKS · Nº 286

Pontonpuzzel in het Land van Cuijk

De zaak van de opengebroken vestingkist

SPEURBOEK · LOS DE ZAAK ZELF OP

Een speurdossier voor kinderen van 8 tot 12 jaar

Inhoud

Welkom, speurder!	**4**
Wie is wie	**5**
Kaart: langs de Maas	**6**
Het dossier: woensdag 15 juli	**7**
Het dossier: donderdag 16 juli	**28**
Speurpuzzels	**43**
Aan de lezer: de vijf vragen	**44**
Werkbladen	**45**
Antwoordformulier	**48**
Hints (op hun kop)	**49**
Verzegeld	**53**
De oplossing	**54**
Oplossingen van de puzzels	**61**
Nawoord	**62**

Speelduur: 2 tot 3 uur. Je kunt het alleen spelen, maar samen is leuker: met een broer, zus, vriendin, opa of de hele klas.
Nodig: een potlood, een gum en een scherp oog.

Welkom, speurder!

Dit is geen gewoon boek. Het is een **dossier**: een map vol stukken over één zaak. Er zit een logboek in, tekeningen, mailtjes, een politieverslag, een oude schoolkrant en nog veel meer. De neven Sem en Ilias hebben alles verzameld en geven het dossier nu aan jou.

In het museumpje op de vestingwal van Grave is 's nachts een kist met drie sloten opengebroken. Maar er lijkt niets te missen. Wat heeft dat te maken met een tijdcapsule uit 1976, een gouden knoop, de Romeinse brug bij Cuijk en de pontonbrug van de Vierdaagse?

1. Lees de stukken. Ze staan in de volgorde waarin Sem en Ilias ze vonden. Niet alles is belangrijk, en niet iedereen spreekt de waarheid.

2. Schrijf mee op de werkbladen achterin. Een tabel met wie waar was, is goud waard.

3. Beantwoord de vijf vragen van "Aan de lezer" (p. 44) op het antwoordformulier. Kijk er gerust nu al even naar.

4. Vast? Er zijn hints in drie niveaus, op hun kop. **5. Klaar?** Open dan pas de verzegelde oplossing.

SPEUR ZELF

In zo'n oranje kader staat iets wat je ter plekke in het Land van Cuijk kunt doen, en hoe het ook thuis kan. En "p. 12" betekent: kijk op bladzijde 12. Succes!

Wie is wie

De speurders

Sem Verhoeven (11) · Woont in Grave. Schrijft het logboek. Houdt van lijstjes en van dingen die kloppen.

Ilias Bennani (10) · Neef van Sem, uit Utrecht. Logeert de Vierdaagseweek bij oma. Tekent alles, ruikt alles en verzint geheimschrift.

Oma Lies Verhoeven (70) · Oma van allebei. Vrijwilliger in de Vestingkamer. Was in 1976 juf-in-opleiding bij meester Hoeks.

Rond de Vestingkamer

Gerrit Pauwels (68) · Beheerder van de Vestingkamer, al dertig jaar. Mopperig, maar weet alles van de vesting.

Ans Verbeek (61) · Voorzitter van de Stichting Vestingkamer Grave. Zat in 1976 zelf in de klas van meester Hoeks.

Ruben Smits (37) · Vrijwilliger. Heeft in juni de tentoonstelling "50 jaar tijdcapsule" gemaakt.

Lotte Hoeks (44) · Dochter van meester Jan Hoeks, die de tijdcapsule in 1976 begroef. Meester Hoeks is in 2011 overleden.

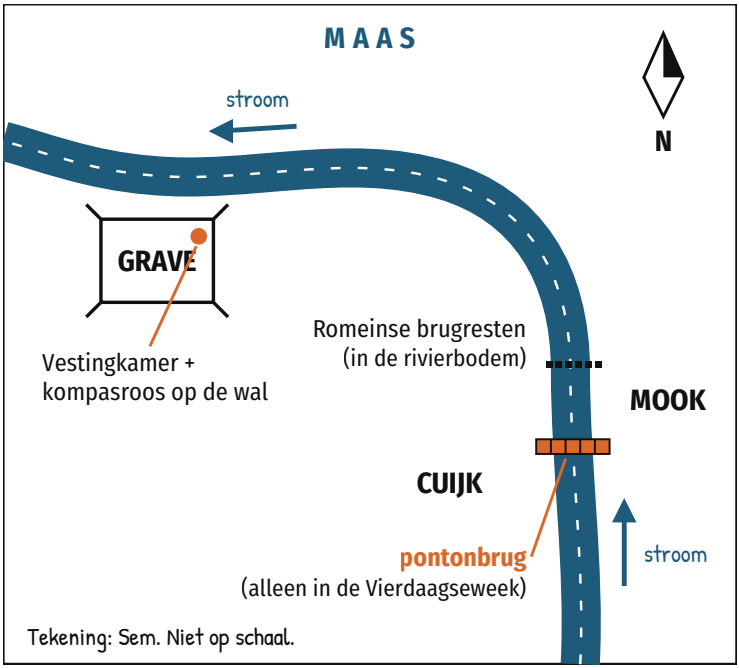
Wim van Duren (60) · Klusjesman uit Cuijk. Zat in 1976 ook in de klas van meester Hoeks.

Noor Bakkers (29) · Vlogger. Haar kanaal heet "Noor-Loopt". Ze maakt filmpjes over de Vierdaagse.

Sanne Koster (34) · Wijkagent in Grave.

Klas zes in 1976 is wat we nu groep 8 noemen.

Kaart: langs de Maas

Grave is een oude vestingstad: vroeger lag er een dikke muur met wallen en bastions omheen, en de stad is vaak belegerd. Een paar kilometer stroomopwaarts ligt Cuijk. Daar staken de Romeinen al de Maas over, op een houten en stenen brug. In de Vierdaagseweek bouwen soldaten van de Genie bij Cuijk een brug van pontons, zodat de lopers op de laatste dag over de Maas kunnen lopen.

De Maas stroomt bij Cuijk naar het noorden en buigt dan naar het westen, langs Grave.

STUK 1 Logboek van Sem

WOENSDAG 15 JULI

08.52 Oma's telefoon ging toen we nog aan het ontbijt zaten. Ilias had net een boterham met hagelslag op zijn knie laten vallen (hagelslag naar beneden, natuurlijk), dus ik keek op de klok van de oven: 08.52.

Ik ben Sem, ik ben elf en ik woon in Grave. Mijn neef Ilias is tien en komt uit Utrecht. Deze week logeren we allebei bij oma, want mijn moeder werkt bij de blarenpost van de Vierdaagse en mijn vader rijdt in een bezemwagen. Ilias logeert hier sowieso, al sinds zaterdag.

Oma luisterde, zei drie keer "Nee toch, Gerrit" en hing op. "Er is ingebroken in de Vestingkamer," zei ze. "In de kist."

Iedereen in Grave kent de kist. Hij staat in het kleine museum op de wal, in het oude wachthuisje. Hij is van eikenhout, met ijzeren banden eromheen, en hij heeft drie sloten. Op elk slot zit een plaatje: een leeuw, een toren en een vis. Oma zegt dat vroeger drie verschillende mensen elk één sleutel hadden, zodat niemand de kist alleen kon openmaken.

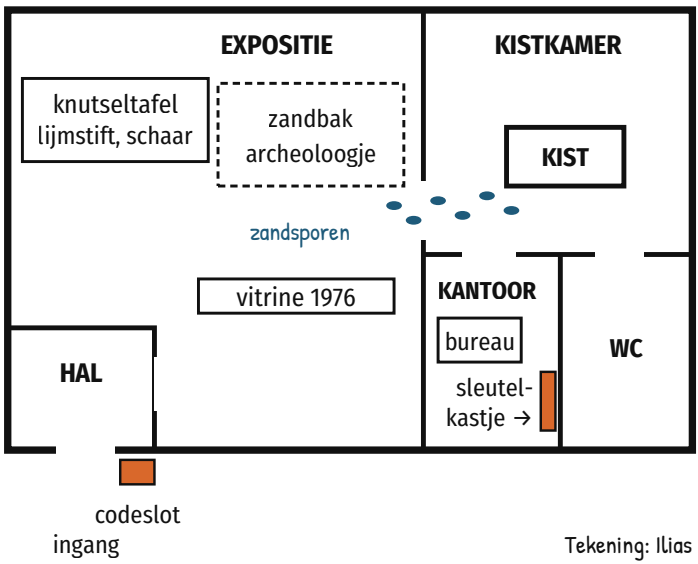
En in die kist ligt al vijftig jaar een envelop. Daarin staat waar de tijdcapsule van 1976 begraven ligt.

09.05 We waren er in vijf minuten. Meneer Pauwels (Gerrit) stond voor de deur met een rood hoofd. "Niks weg," zei hij meteen. "Ik heb alles nagelopen. Alles ligt er nog. Maar kijk dan wat ze met mijn kist gedaan hebben."

Toen ze weg was, zei Ilias tegen mij: "Iemand breekt toch niet zomaar een kist open om niets te pakken?"

Dat vond ik ook. Daarom zijn we dit dossier begonnen.

STUK 2 Plattegrond van de Vestingkamer

Tekening: Ilias

Ilias: In de VITRINE 1976 ligt een oude schoolkrant open, bij een foto van een knoopje. Je komt binnen met de CODE. Er zit geen sleutelgat in die deur, alleen knopjes. Het zand van de zandbak lag tot in de kistkamer. Op de knutseltafel liggen schaartjes en een LIJMSTIFT die naar aardbei ruikt (getest).

STUK 3 Proces-verbaal van bevindingen

POLITIE · BASISTEAM MAAS EN LAND (VERZONNEN EENHEID) · PROCES-VERBAAL VAN BEVINDINGEN

Woensdag 15 juli 2026, 09.40 uur. Vestingkamer Grave, wachthuisje op de wal. Melder: G. Pauwels, beheerder. Opgemaakt door: S. Koster, wijkagent.

1. Toegangsdeur: niet geforceerd. Elektronisch codeslot; houdt bij wanneer de deur open- en dichtgaat, niet door wie (zie uitdraai). Ramen dicht en onbeschadigd.

2. Houten kist in achterkamer, drie overvalsloten met beugel. Beugel "Leeuw": verbogen, met kraswonden, slot opengebroken. Beugel "Vis": verbogen, met kraswonden, slot opengebroken. Beugel "Toren": onbeschadigd, slot open, geen krassen. Vermoedelijk geopend met een passende sleutel.

3. Inhoud kist volgens melder volledig aanwezig: stadszegel (koper), kompas (koper), gastenboek 1975, envelop met lakzegel. Lakzegel van de envelop is heel.

4. Op de vloer tussen zandbak en kist ligt zand. Hierin sporen van één paar schoenen met een golfjeszool (sportschoen). Andere sporen niet aangetroffen.

5. Geen goederen weggenomen. Schade: twee beugels. Volgens melder was op dinsdag 14 juli om 17.00 uur alles nog dicht en heel.

Opgemaakt naar waarheid, S. Koster.